

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 293

Maribor, ponedeljek 29. decembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Banovinska cesta na vrh Pohorja zasigurana

LICITACIJA ZA ODDAJO DEL. — NAČRT ZA PROGO DO SV. AREHA.

Banska uprava je v drugič razpisala oddajo del za zgradbo velike ceste-transverzalne, ki bo vezala mesto Maribor preko Hoč-Reke-Mariborske koče s Sv. Arehom (Ruško kočo). Gre tu za prvi del proge od Reke pri Hočah do vrh kraja Kapla na meji med Hočkim in Shvniškim Pohorjem.

Licitacija za oddajo del za prvi del ceste se je vršila na sreskem načelniku dne 20. decembra. Komisija, ki je imela nalogo, da prouči ponudbe podjetnikov, je bila sledeče sestavljena: gradbeni inšpektor Zajc kot pooblaščenec banske uprave, gradbeni svetnik Juran za sresko načelstvo in načelnik Žebot za okrajni cestni odbor mariborski.

Nastopili so trije reflektanti: Stavbna družba »Probuda« iz Ljubljane, mestni stavbenik inž. Kiffmann iz Maribora in stavbenik Dukič iz Ljubljane. Proračunana vsota za prvi del proge Reka-Kapla (nekako v sredini črte Reka-Mariborska koča) je znašala za vsa dela Din

817.175.40. Najnižji ponudnik je bila tvrdka »Probuda«, ki je, kakor smo se informirali, ponudila, da zgradi omenjeni del ceste za vsoto Din 812.000. Drugi dve tvrdki sta bili nekoliko dražji.

Čim bo banska uprava odobrila licitacijo, bo podjetje začelo z delom.

V kolikor smo informirani, se pripravljajo tudi načrti in razpis za ostalo progo do Sv. Areha. S tem bi bila zgrajena te velikopotezne ceste iz Maribora na vrh našega vabljivega zelenega Pohorja zagotovljena. Če bo šlo v tej zadevi z istim tempom kot dosedaj s predpripravi in če bodo vsi faktorji podpirali stremenje okrajnega cestnega odbora glede pohorskih cest, lahko mirno beležimo, da bo že v par letih odprto naše Pohorje za veliki promet z vozili. Naš turizem bo s tem mnogo pridobil. In mesto Maribor bo imelo s pohorsko transverzalko vsaj nekaj odškodnine za to, da so se prenesli skoro vsi važnejši uradi iz Maribora.

Državni svet u l. 1931

BEOGRAD, 29. dec. Nova razdelitev državnega sveta v l. 1931 je sledeča: prvi oddelek bo imel zadeve predsedstva vlade, ministrstev za zunanje in notranje zadeve ter vse samoupravne zadeve po zakonu o občinah, samoupravne proračune in spore glede pristojnosti. Predsednik dr. Ninko Perić, člana med drugimi dr. Vilko Baltić in Stanko Strupi. Drugi oddelek: zadeve ministrstev trgovine in industrije, prosvete, narodnega zdravja in socialne politike, kmetijstva in agr. reforme; predsednik Mihajlo Radičević, član med drugimi Ivan Škarja. Tretji oddelek: Zadeve ministrstev vojske in mornarice, pravde in vere, javnih del; predsednik Miroslav Rajčević. Četrty oddelek: zadeve carine, trošarin spori v vprašanih zakona o taksah, devize, valute, monopolne kazni; predsednik dr. Aleksa Stanišić, namestnika članov dr. Vilko Baltić in Stanko Strupi. Peti oddelek: zadeve ministrstva za šume in rube in disciplinske zadeve; predsednik Živojin Arangelović. Šesti oddelek: perzonalne zadeve ministrstva financ in vse zadeve po zakonu o neposrednih davkih; predsednik dr. Štefan Sagadin.

Upor dervišev v Turčiji

CARIGRAD, 29. decembra. Vlada je prišla na sled obsežni zaroti proti režimu Kemal paše. Na več krajih, tako v

Menemelu in Smirni, kjer so tamkajšnji derviši nahujskali vernike k upor in je prišlo celo že do krvavih spopadov s policijo in vojaštvom. Turška vlada je imela radi tega včeraj osemurno sejo, kateri je predsedoval Kemal paša. Preiskava je ugotovila, da je povzročila revolucionarno gibanje neka muslimanska verska sekta, katere voditelji so bili aretirani v Carigradu. Gre za revolucionarni pokret, ki se je dolgo pripravljalo ter je bil razširjen po vsej državi. Notranji minister je bil odposlan v Smirno in Menemelu, da vodi osebno preiskavo, kako so se zadržali orožniki. Med zarotniki je bilo tudi več visokih uradnikov. Štiri stotnike nekega polka, ki se vladi niso zdele dovolj zanesljive, so bile razorožene, oficirje pa so zaprli v trdnjavske ječe. — Vlada je proglasila v uporniških krajih obsedno stanje. Na podlagi preiskave sta bila guverneja v Smirni in Anisi odstavljena.

Stanje maršala Joffra brezupno

PARIZ, 29. decembra. Stanje maršala Joffra, ki je težko zbolel, je brezupno in je vsak čas pričakovati katastrofe. Bolnika vedno bolj zapuščajo moči. Ponoči so ga posetili: šef velikega generalnega štaba, general Weygand, bivši predsednik republike Millerrand in številni najožji prijatelji. Angleški kralj je naročil poslaniku v Parizu, naj ga sproti obvešča o stanju bolnika.

koncu razvoja. Zato je danes povsod v veljavi še princip, da je treba v prvi vrsti izpolnjevati dolžnosti v interesu svoje države, zato velja še načelo obrambe, zato vsaka država vrši priprave v interesu svoje obrambe. Naravno je, da ne bom venomer trobil svojem narodu o pacifizmu, če bom krog sebe na vseh koncih in krajih videl sam militarizem, ekspanzijo in šovinizem. Odklanjamo sentimentalni integralni pacifizem starega kova, ki ni videl realnosti, odklanjamo pa tudi militaristično ekspanzivno po-

litiko. Vidimo pa, da se je povojni pacifizem stvarno poglobil, da je postal realnejši in praktičnejši, vidimo, kako nazoni v tej meri vedno bolj prodirajo. To nas vodi do prepričanja, da bo tekom desetletij postala ta ideologija zmagovita, da bo z njo obenem triumfirala mednarodna demokracija.

Dr. Beneš je radi tega optimist. Sin teza idealizma in realizma vodi do prepričanja, da ideja trajnega miru ni utonila. Svet se združuje, organizira in se bo končno zedinil.

Pred izmirjenjem v Rumuniji?

BUKAREŠTA, 29. dec. Včeraj se je sestel izvrševalni odbor liberalne stranke, da mesto umrlega Vintile Bratianu izvoli novega predsednika stranke. Soglasno je bil izvoljen bivši zunanji minister Duca. V političnih krogih so mnenja, da bo po Ducovi izvolitvi predsednikom stranke prišlo do ureditve razmer v stranki in do možnosti, da se sestavi koalicijska vlada.

Poziv hišnim posestnikom.

Po zakonu o neposrednih davkih in zakonu o davku na neozemljene in davčnemu osvobojenju davčnih obvezancev z 9 ali več otroci se mora vršiti vsako leto popis davčnih zavezancev. Vsled tega pozivlja mestno načelstvo mariborsko vse posestnike oziroma upravitelje hiš na ozemlju mestne občine mariborske, da točno popišejo na podlagi posebnih popisnih pol, ki jih prejmejo od mestnega načelstva, imenoma vse v svojih hišah se nahajajoče osebe, kakor tudi njih poklic, stan (samski, poročen, ločen ali vdovljen) in rojstno leto po stanju z dne 1. januarja 1931. Popisne pole, ki so opremljene z navodilom, kako se izpolnijo, se morajo izpolniti tekom treh dni po prejemu in imeti pripravljene, ko pride po iste zato določeni občinski organ.

Kapela pri St. Radencih.

V soboto, dne 20. t. m. so pokopali na domačem pokopališču Rudolf Horvata, v obče znanega in daleč naokrog spoštovanega gostilničarja. Pokojni je bil miroljuben in med domačini zelo spoštovan, kar je tudi pokazal njegov veličasten pogreb. Pri hiši žalosti kakor tudi pri odprtem grobu mu je zapel žalostinke gornjeradgonski moški pevski zbor pod vodstvom Janka Čiriča, ki se je tudi poslovil od njega v imenu gostilničarske zadrage. Počivaj mirno, dragi tovariš, in na svidenje nad zvezdami!

Marenberg

Na Štefanovo, dne 26. t. m. je priredilo Kolo jug. sester v Brudermanovi dvorani v prid božičnici za revne otroke lepo uspelo veselico z gledališko igro »Domen« ter čajanko in plesom. Prireditelj je tako v gmotnem, kakor tudi v moralnem oziru prav dobro uspela. Pri igri so se zlasti izkazali naši stari igralci Bratuša, Drašlerjeva, Somer in Uličnik, pa tudi med novimi močmi je nekaj prav dobrih. Prav dobro so izmed teh rešili svojo nalogo zlasti gg. Kapun, Ternek, Bremec in Kemperle ter gospa Bremčeva in upamo, da nas še večkrat razveselijo s kakšno igro.

Upokojenim uslužbencem državne prometne ustanove,

članom njihovih rodbin, vdovam in sirotam, se na intervencije mariborskega odseka upokojencev U. J. N. Ž. B. ter v smislu tozadevne rešitve prometnega ministra dovolj in odobrilo dosedanje r d e č e legitimacije, ako izpolnijo vse pogoje iz novega pravilnika. Vsakdo naj nemudoma odda svoje rdeče legitimacije pri svojem najbližjem postajačelniku v svrhu podaljšanja za leto 1931. v Mariboru stanujoči pa tam, kakor vsako leto. Kar se pa tiče ličnih legitimacij, pridejo te pozneje na vrsto, kar se bo pravočasno razglasilo. Vsak naj vzame s seboj pokojniški odlok. Odsek upokojencev UJNŽB.

Od doma izginil

je včeraj dopoldne nezakonski sin Antonije Robič v Jezdarski ulici, devetletni osnovnošolski učenec Franc Robinšek. Za fantom doslej ni sledu.

Dr. Beneš o možnostih večnega miru

V božični številki »Prager Presse« je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš napisal dolg in zanimiv članek o vprašanju, ali je mogoč trajni mir. Uvodoma razpravlja o sentimentalnem predvojnem pacifizmu teoretičkov, filozofov, nekaterih političnih skupin in človekoljubnih organizacij. Povdarja dalje, da se tudi povojni pacifizem še ni popolnoma otresel predvojnih sivih teorij, vendar pa je ideologija povojnega pacifizma, bazirana predvsem na izkušnjah grozot svetovne vojne, bolj realistična in išče nova pota za reševanje sporov med državami in narodi na mirni podlagi. Povojni človek se zaveda, da so spori in diference med državami bile, so in bodo in da so neizogibne. Zato so se ustvarila mednarodna sodišča in arbitraže, ustvarilo se je Društvo narodov, ki se je že v mnogih slučajih konfliktov praktično izkazalo kot vitalni element napredka ideje pacifizma, kot markanten dokaz boljše mednarodne organizacije sveta. V stremljenju, da se prične sčasoma izvajati razoroževanje, so se ustvarile sankcije proti krivcem novih vojn, ter medsebojne garancije proti morebitni vojni med vsemi onimi, ki vojne res nočejo. In končno se ustvarja četrti močan faktor povojne pacifiistične ideologije: ojačenje zavesti o sovisnosti sveta, zavesti o potrebi nove svetovne organizacije povojnega človeštva, ki naj izključuje novo svetovno vojno, katera bi pomenila uničenje vseh dobrih kulture in gospodarstva.

Vsi ti praktični argumenti povojnega pacifizma slone filozofski na predvojnih pacifiističnih idejah o človečanstvu. V zvezi s tem dobiva pojem nacionalizma nove oblike, ker je dosedajno poimovanje nacionalizma izključevalo trajni mir. Enako je s poimovanjem moderne države kot kulturne in socialnogospodarske organizacije v duhu modernih demokratičnih teorij. Je to koncepcija države, ki je izšla iz sinteze modernega individualizma in socializma in ki pomeni vlado vseh za vse. Rodilo se je v zvezi z vsem tem tudi novo mednarodno pravo. Saj je že ustava Društva narodov pomeni revolucionarno spremembo v mednarodnem pravu, popolno revolucijo v tej smeri na pomeni zlasti pariški nakt Briand-Kellog, ki naravnost prepoveduje vojno, jo stavlja izven zakona, kar v teoriji pomeni triump eksperimentalnih pacifiističnih nazirani, višek povojne pacifiistične ideologije. Društvo narodov je danes na vsem svetu smatrano kot pacifiistična vsesplošna institucija nar excellence.

Seveda vsa ta dejstva še ne pomenijo, da je vsaka vojna za vedno izključena. Zato od te teorije do prave je vedno zelo dolga. Nismo še na

Moka in kruh

ŠE ENKRAT O VPRAŠANJU POTREBE ZNIŽANJA CEN KRUHU.

Gibanje za znižanje cen kruhu se pojavlja vsepovsod tudi v naši državi. Zavezlo je že tako širok krog, da je celo vlada sama posegla vmes ter naročila banskim upravam, da spravijo v pravilno sorazmerje cene kruhu z ozirom na ceno moki. Tudi naša banska uprava je sklicala tozadevno anketo pred kratkim v Ljubljano. Kakor smo čitali, so prišli tudi na tej anketi do zaključka, da so sedanje cene kruhu previsoke. Zato pričakujemo upravičeno tudi realnega uspeha t. j. znižanje cen pekovskim izdelkom.

Naš list je sprožil to vprašanje v posebnem članku 4. decembra in dokazal na podlagi števil in kalkulacij, da imajo naši peki pri kruhu povprečno 130%, pri žemljah pa celo blizu 300% kosmatega dobička.

Po dobrih 14 dneh pa se je oglašil zagovornik sedanjih visokih cen kruhu in jih skušal opravičiti s podatki, ki nikakor ne odgovarjajo dejstvom v splošnem. Zakaj, da bi imeli pekovski pomočniki v spodnjih krajih naše države povprečno za celih 75% manjše plače nego pri nas, to lahko verjame samo tisti, kateri tudi verjame, da stanejo tam drva meterski seženi 6—7 Din! Sicer pa delajo po večini podeželski peki ne toliko s pomočniki kakor pa sami in z vajenci. S pomočniki delajo — pa samo deloma — le peki v mestih in trgih. Zelo nizek pa je procent onih pekovi, kateri proizvajajo večino izdelkov s pomočniki. Pa še ti pomočniki niso tako sijajno plačani, kakor bi lahko bili z ozirom na visokost kosmatega dobička.

Da se zagovornik pritožuje radi visokih cen mesa, ima popolnoma prav. Tudi mi smo mnenja, da so cene mesu napram kupni ceni živine previsoke in smo v članku tudi mimogrede omenili to dejstvo. A naši peki vendar ne živijo ob samem mesu, dasi si ga brez dvoma lažje in več privoščijo, kakor katerikoli drugi obrtnik. Visoke in pretirane cene mesa vendar ne morejo biti vzrok pretirano visokim krušnim cenam!

Glavni vzrok visokim krušnim cenam — pa so po mnenju zagovornika — branjevi, gostilničarji in trgovci, torej prodajalci in na raznašalci, ker vsi ti potegnejo okroglo 40%, »dočim njemu ne ostane skoraj nič«.

Ta pa je tako debela, da bi zaslužila posebno poglavje. Kajti, če bi peku po

odbitku recimo teh 40% od 130 in skoraj 300% kosmatega dobička ter davkov in še drugih vzdrževalnih stroškov »ne ostalo skoraj nič«, potem bi bili naši peki resnično največji reveži med nami! — Sicer pa precejšen odstotek svojih produktov proda pek direktno konsumentu in je izključen vsak posredovalec. Vendar je cena povsod ista! In to dejstvo menda tudi nekaj izda.

Že v prvem članku smo se postavili na stališče, da je potreba postaviti krušne cene v pravilno sorazmerje s ceno moke. Nas pa pri tem nikakor ni vodila namera »pekovski stan pred široko javnostjo oblatiti«, kakor to trdi zagovornik. Izrazili smo le željo, da bi gospodje peki sami spravili cene v sklad in v pravo sorazmerje ter bi ne čakali še-le pritiska javnosti in oblasti. Ne mi, ampak sami dajejo povod, da se javnost zgraža in da posega oblast v ta delokrog.

Tudi ne gremo tako daleč, da bi zahtevali, da morajo biti 16 dkg težke žemlje po 25 para, kakor smo čitali, da je to fakt v Čakovcu, ki vendar ni tako daleč spodaj »na Balkanu, kjer so pomočniki za 75% cenejši in drva stanejo le 6—7 Din meterski seženi«. A če vsi sloji doprinašamo žrtve sedanjemu gospodarski krizi, naj jih doprinese tudi vse časti vredni pekovski stan. Kruh je neobhodno potrebno živilo še bolj za siromaka, kakor za bogatina. Zato pa naj ima tudi primerne in znosne cene, da ne bo potreba revežev še celo kruha stradati radi previsokih cen. Vsaj v naši državi ni tega potreba tudi pekovi, na ljubo ne!

Toda če že naši pekovski mojstri tega ne uvidijo in ne upoštevajo, je končno nam še razumljivo. A da tega ne upošteva tak obrat, kakor je »Delavska pekarna«, ki sloni menda na zadružni podlagi, in jo vodijo »mali ljudje«, to nam in marsikomu drugemu ne gre v glavo. Saj prvotno je imela brez dvoma namen pomagati našemu delavstvu z dobrim kruhom po primerno nizki ceni. A tudi tej prija visoke krušne cene, pa čeprav jih plačuje — delavstvo.

Take razmere kakor so sedaj v tej panogi, morajo privedi vsaj nekatere kroge do samopomoči na zadružni podlagi. In ko se bo to zgodilo, bo zopet vse pošteno pritožb in jadikovanja o odiedanju pekovi — kruha. In kje je za to prvi vzrok?

Izpremembe posesti.

Znano Dreisgerjevo gostilno ob državni cesti nad Mariborom v Košakih je kupil g. Račič Alojzij, restavrat pri »Gambrinu« v Mariboru. — Gostilno »Wilson« na Aleksandrovi cesti je kupil od g. Klička gostilničar g. Kometar iz Prevalj. — Industrijska podjetja (žago in mlin) g. Ivana Spesa v Betnavski ulici je na licitaciji kupil g. dr. Fr. Hojnik, odvevnik v Mariboru.

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je umrl v soboto 35-letni trgovec Anton Copetti.

Državni cestni nadzornik g. Rojšek je premeščen po službeni potrebi iz Maribora v Kostanjevico pri Novem mestu.

Osemdesetletnik.

Oče načelnika okrajnega cestnega odbora in bivšega poslanca Žebota, Jurij Žebot, znan rodoljub z naše severne meje, obhaja 80letnico. Starček je še dobro ohranjen in z veseljem pripoveduje o težkih narodnih bojih Slovencev ob Muri. Leta 1878 se je udeležil okupacije Bosne.

Poroča.

Dne 27. decembra se je poročil v mariborski cerkvi učitelj iz Sv. Urbana pri Ptuj g. Stanko Hrovat z gđ. Ano Puschnig, šiviljo v Marenbergu. Poročil ju je dekan g. Ivan Messner v nemškem jeziku. Kot prič sta bila nevestin brat g. Franc Pušnik in g. Stanko Zorec, carinik z Jesenic.

Zimski kopalec v Dravi.

Najbrž so ga minuli prazniki tako razgledali, da se je šel včeraj ob popoldanskih urah hladit v ledeno mrzlo Dravo. Pri Šmiderjevem posestvu, kjer poleti mrzoli kopalcev-zastojnikov, je dalje časa čakal na sonce, ki pa ni hotelo prodreti goste megle. To ga pa ni oviralo, da ne bi v Adamovi obleki telovadil in tekal, končno pa štrbunknil v vodo. Na studenskem obrežju se je nabralo mnogo opazovalcev in še več občudovalk trdnega možakarja. Očividno bo ostal stalen zimski gost mrzle Drave.

Mestni konališče.

Parna kopel bo tekoči teden v torek, soboto in nedeljo za moške in kakor navadno v sredo in petek pa za ženske. Na Novega leta dan ostane kopališče zaprto.

Himen.

V župni cerkvi v Framu sta se poročila dne 27. t. m. g. Jože Rezar, železniški uradnik na Pragerskem, in gđ. Ljubica Sotošek, hčerka upokojenega nadučitelja v Framu, g. Martina Sotoška. Kot prič sta bila navzoča g. Zdravko Sotošek, brat nevestin in nadučitelj pri Sv. Roku ob Sotli, in Jože Plahuta, postanečelnik v Moškanjcih. Mnogo srečel!

Vsak hišni posestnik

je dolžan no predpisih mestnega načelstva očistiti pločnik snega in ga v slučaju poledice potresti s penelom ali žagovino. To očividno ni znano nekemu hišnemu posestniku v Tomšičevi ulici, kajti pločnik tam še do danes ni bil osnažen in tudi potrosen ni bil v teh zadnjih dneh, ko je bila poledica lahko nevarna. Apeliramo zato pravočasno na merodajno oblast, da ga opozori na tozadevne predpise.

Občni zbor društva trgovcev s sadjem.

V posebni dvorani restavracije »Pri zlatem konju« se je včeraj predpoldne ob 10. uri vršila skupščina društva sadnih trgovcev v Mariboru. Glavno poročilo o delovanju društva je podal predsednik g. Rudolf Pevec, povdarjajoč prepotrebno solidarnost reelnih domačih trgovcev. Tudi ostali funkcionarji so se v svojih poročilih dotaknili vprašanja nujne potrebe po solidarnosti, ki ima svoj idealni cilj v ohranitvi dobrega slovesa jugoslovenskih sadnih trgovcev. Sprejeli so se važni sklepi glede trgovskih zvez z inozemstvom, kjer je med posetnimi mnogimi nereelnih in nesolidnih prekupčevalcev. Sloves jugoslovenskega blaga sega celo v druge kontinente, zato je treba vplivati na širokopotezno goštev plemenitih sadnih vrst. Tozadevno bo društvo stopilo v stik z merodajnimi činitelji kmetijstva. Po živahni debati je bil soglasno izvoljen dosedanj član i. s. Rudolf Pevec, predsednik Ivan Mermodija, tajnik, Janko Kostanjšek pa blagajnik.

KINO

Grajski:

Samo še danes v ponedeljek in jutri v torek: »Sin belih planin«. Sijajen film. Vse predstave do danes razprodane.

V sredo na Silvester: 100% nemška zvočna opereta v naravnih barvah: »JAZZ-KRALJ«.

Union:

Do vključno 31. decembra najlepša opereta v filmu:

LJUBAVNA PARADA. Vsakdo naj si ogleda ta film!

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blazinah. XXVI

APOLLO KINO

V sredo 31. decembra 1930 in četrtek 1. januarja 1931:

DOUGLAS FAIRBANKS - ZORRO.

Graščina Borl v Haložah predmet velike mednarodne sleparske afere.

70letni trgovec Hubert Haas iz Kölna je prijavil te dni našim oblastem sledečo zanimivo zgodbo: Letos na spomlad je prišel k njemu v Köln in je stanoval pri njem človek, ki se je izdal za inž. dr. Seidlerja. Nekega dne mu je povedal, da je skupno s svojo svakinjo, mejno grofico Charlotte Armin, kupil v Jugoslaviji grad Borl za poldrugi milijon dinarjev in izvalil mu je za izplačilo kupnine znesek 100.000 nemških mark (1.350.000 Din) kot posojilo. Dozdevni dr. Seidler in njegova dozdevna svakinja sta odpeljala tudi njega — starega Haasa — na grad Borl in živeli so tam ves čas kakor v raju. Dne 22. nov. pa sta Seidler in mejna grofica neznano kam izginila, in nedolgo potem je lastnik graščine, pl. Adorovski iz Zagreba, zahteval ostanek kupnine. Izkazalo se je, da je Seidler od vsote, ki jo je izvalil kot posojilo od Haasa, plačal na račun kupnine samo 175.000 Din. Seidlerja so nedavno aretirali na podlagi izdane tiralice v Parizu in je tam zaprt, njegova čedna sleparska družabnica, »mejna grofica« Charlotte Armin pa je za enkrat še neznano kje na svobodi. Afera je v javnosti zbudila precej senzacije, najbolj neprijetna pa je staremu dobrodušnemu Haasu, ki se čudi sam sebi, kako se je v svojih letih mogel dati tako speljati na led.

Umor v Lokavcih.

V torek zjutraj, dne 23. decembra, so dosedaj neznani razbojniki umorili v Lokavcih, fara Negova, okraj G. Radgona, prevžitkarico Kolarič Nežo. Umorjenko so našli vso v krvi. Ni še znano, kaj bi bil vzrok umora, ker je žrtev imela komaj nekaj čez 100 Din denarja.

Silvestrov večer

Sokola v Unionu prične ob 20.30, ker bodo na razpolago tudi vse stranske dvorane, bo sicer dovolj prostora, kdor pa hoče imeti ugodnejše mesto, naj pride prej, ker se mize in stoli ne morejo rezervirati. Garderoba bo tudi v II. nadstropju. Nekaj vstopnic po nižji ceni je še v predprodaji v trgovinah Bureš in Majer.

Prostovoljno gasilno društvo v Pobrežju pri Mariboru

priredi dne 31. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni gospe Roiko Silvestrov večer. Na sporedu je burka »Tat v mlinu«, avtomat, alegorija starega in novega leta ter druge zabavne točke. Vse prijatelje društva vabimo, da nas posetijo. Odbor.

Jadranaši!

Jutri zadnja vaja v tem letu. Pridite vsi!

TRENCHCOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni lopci, 300 vrst krzna, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi vse manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Mariborski in dnečni drobiž

Davek na neoženjene moške

Dravska finančna direkcija uradno objavlja: S 1. januarjem 1931 stopi v veljavo zakon o davku na neoženjene moške. Temu davku so zavezani: 1. vsi neoženjeni moški, 2. vdovci brez zakonskih otrok, 3. vsi sodnijsko ločeni moški, ako nimajo zakonskih otrok in če jim ni treba vzdrževati žene in otrok. Plačevali bodo ta davek oni prej omenjeni moški, ki so pred 1. januarjem 1930 izpolnili 30. leto starosti in tega dne še niso izpolnili 60. leta in stanujejo v mestih, trgih ter na sedežu sreza, odnosno, če se jim v teh krajih predpisuje davek.

Davek znaša za moške od:

30—35 let 50%

35—40 „ 40%

40—50 „ 25%

50—60 „ 10% od davka.

Opozarjajo se vsi delodajalci, da prično takoj s 1. januarjem 1931 odtegovati uslužbencem, ki imajo nad 2500 Din dohodkov na mesec, ta davek skupno z uslužbenskim davkom. Odvesti pa morajo odtegnjene zneske davčnim upravam v gotovini in ne z davčnimi markicami. V ostalem veljajo vse odredbe, kakor za uslužbenski davek. Uslužbenci, ki imajo devet ali več živih otrok, ali so imeli kdaj vsaj nekaj časa devet ali več živih otrok, so prosti vseh davkov.

SILVESTROVO V INDIJI

KAVARNA JADRAN, MARIBOR

»Ljudska knjižnica« na Novo leto.

Radi praznika bo uradovala »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu ta četrtek, dne 1. januarja dopoldne od 10. do 11. ure, medtem ko je zvečer zaprta. Priporočila pa se radi tega že obisk v torek, dne 30. decembra zvečer, ko bo v »Ljudski knjižnici« zadnji uradni dan v tem letu. — Ob tej priliki vabi »Ljudska knjižnica« številne prijatelje dobre knjige, ki še niso njeni člani, da vstopijo v njen krog, posebno pa inteligenco, ki ima sedaj v »Ljudski knjižnici« naravnost sijajno izbiro. Kdor hoče biti resnično izobražen, imeti vpogled v današnje duševno obzorje, a nima sam denarja za drage knjige, gotovo ne more več shajati v Mariboru brez »Ljudske knjižnice«. Tudi ta teden so dospele v knjižnico dragocene novosti. One, ki so izšle šele za praznike, pa je »Ljudska knjižnica« pravkar naročila. Novi člani se vsakokrat sprejemajo in znaša vstopnina za vsakogar le Din 7.—. Dobra knjiga je priznana najplemenitejša in najcenejša zabava.

Rdeči križ na Pobrežju.

Na Štefanovo je vpriporil Rdeči križ na Pobrežju veseloigro »Tat v mlinu« in tako nudil svojim obiskovalcem prav prijeten, vesel večer. Da so prireditve Rdečega križa na Pobrežju priljubljene, je pokazala nabito polna dvorana, ki ni štedila ne s smehom, ne z aplavzom. Odveč bi bilo naštevati imena posameznih igralcev, kajti lahko rečemo, da so prav vsi dobro odrezali — in priznanje občinstva jim ni izostalo.

O idealih panamerikanizma

ZANIMIV ČLANEK AMERIŠKEGA ZNANSTVENIKA. — VELIKA NASPROTSTVA MED USA IN LATINSKIMI REPUBLIKAMI AMERIKE.

V decemberski številki njujorške »Current History« je vseučilišni profesor Lloyd Meham napisal zanimiv članek o idealih panamerikanizma, zlasti z ozirom na nasprotstva, na katera naleteva v latinskih republikah Amerike. Vključ 40 letom intenzivne propagande in nje podpiranje s strani Zedinjenih držav panamerikanizem še vedno ne uživa simpatij širokih mas v latinskih republikah. Dočim državniki USA soglasno povdarjajo, da je predpogoj panamerikanizma sodelovanje vseh ameriških držav v svrhu pokretanja političnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih interesov vseh njih, dotlej v latinski Ameriki trde, da se politika Zedinjenih držav ne sklada s temi izjavami.

Ako analiziramo pričetek in razvoj panamerikanizma, je takoj jasno, da so v tem pokretu nasprotujoči si ideali med Zedinjenimi državami in latinskimi republikami. Oče panamerikanizma, kakor so nazivali Simona Bolivarja, je zastopal stališče ameriškega sodelovanja, toda hotel je nekaj čisto drugega, nego se danes vrši pod imenom panamerikanizma. Bolivar je hotel potom stalne konfederacije ali cele vrste diplomatskih kongresov zagotoviti neodvisnost in mir nekdanjim španskim kolonijam. Ti poskusi od l. 1826 do 1889 so ostali brez uspeha. Panamerikanizem, kakor ga poznamo danes, je prvi pokrenil bivši državni tajnik Zedinjenih držav Blaine l. 1889. Pokret so od tedaj naprej v glavnem podpirale Zedinjene države. Seveda se ta pokret razlikuje od Bolivarovih idej v toliko, da obsega vse ameriške republike in da je ideja politične sigurnosti podrejena socialnim, intelektualnim in ekonomskim interesom. Baš to pa vzbujala nezadovoljnost latinske Amerike. Latinske republike so se udeležile prvih štirih panameriških konferenc v nadi, da bodo na njih dosegle mednarodno zagotovilo svoje politične neodvisnosti. Toda Zedinjenim državam je uspelo, da so na teh konferencah brez znatne opozicije omeile razpravo na nepolitična vprašanja, zlasti na ekonomsko. Šele dnevni red pete konference je vseboval več bolj političnih vprašanj, dokaz, da latinske republike niso več voljne omejevati razprav konference na navadna nepolitična vprašanja. To je pa bil obenem znak, da bi moglo že na prihodnji panameriški konferenci priti do krize. Na to konferenco,

ki je bila v Havani, so Zedinjene države poslale svoje najboljšje ljudi in takratni predsednik USA Coolidge sam je prečital pozdravni govor. Res se je tudi tokrat še posrečilo, izogniti se važnim političnim razpravam na konferenci.

Velika razlika v moči Zedinjenih držav in latinskih republik povzroča, da bo ostal ideal o enakosti vseh držav, ki sodelujejo na panamerikanskih konferencah, res le ideal. Latinske republike je njih neuspeh prepričal, da je panamerikanizem samo orodje v rokah Zedinjenih držav. Izraz panamerikanizem je diskreditiran, ker je istoveten z Janki-imperializmom Zedinjenih držav, ni pa izraz nacionalnega bratstva. Latinske republike povdarjajo, da je panamerikanizem, kakoršen je danes, daleč daleč od Bolivarjevih epskih sanj o veliki ameriški federaciji.

Naravno je to razočaranje podnetilo razne druge pokrete v latinskih republikah. Eden teh pokretov je pokret za zbiranje latinskih republik in proti sodelovanju z Zedinjenimi državami. Ta pokret zahteva opustitev ideala panamerikanizma in ustvaritev političnih zvez med latinskimi republikami in tesnejše zveze z Evropo. Celi ta pokret je prožet sovražstva proti Zedinjenim državam. Predstavniki tega pokreta pravijo, da panamerikanizem, kakor ga tolmačijo Zedinjene države, pomeni njihovo izključno pravico, da eksploatirajo naravna bogastva latinskih republik. Pokret povdarja nasprotnost interesov latinskih republik in Zedinjenih držav ter povečuje skupne temelje, na katerih stane latinske republike: tradicija, plemo, cerkev, jezik, kultura in čustva.

Seveda je dvomljivo, ali bo ta pokret — dasi lahko resno oslabi vpliv panamerikanizma — mogel uresničiti svoje cilje. Za ujedinenje latinskih republik — tako končuje svojo razpravo prof. Meham — je treba več, nego samo sumničenje Zedinjenih držav. Panamerikanizem, kakor ga zastopajo Zedinjene države, bo sigurno obstojal še naprej. Drugo vprašanje je, ali bo uspeval. Dokler bodo Zedinjene države in latinske republike zastopale nasprotna stališča o mednarodnih pravicah in odgovornostih suverenih držav zlasti pa v vprašanju podrejenosti politične varnosti socialnim, ekonomskim in intelektualnim interesom, dotlej je končni sporazum nemogoč.

Kaj prorokuje nemški okultist?

V dunajski akademiji za okultizem je te dni predaval nemški »prerok« Rae (Richard Edon) o svojih okulturnih doživljajih. Pri tem je tudi izrekel nekaj proročanstev, tako n. pr., da bo l. 1931 poteklo v prilično povoljni atmosferi. Trdil je, da bomo vključ številnim elementarnim katastrofami doživeli silni razvoj kulture, zlasti na področju aviatike in v industriji živiliških potrebščin. Astronomi bodo odkrili novo ozvezdje, kolega žarki upliva na zemeljske katastrofe. V Avstriji bodo odkrili velike zaloge plemenitih kovin. Amerika bo doživela več elementarnih katastrof. Na severu Francije bo prišlo do velike letalske nesreče. Japonska bo silno trpela od morskega valovanja, zlasti mesta Kioto in Jokohama. Anglija bo doživela težke politične zapletitve. Egipt in Indija bosta pozorišče političnih borb. Podkralj Indije bo na lovu smrtno ponesrečil. Dr. Eckener bo opustil let na severni tečaj. Macdonald pa se mora čuvati parnikov. V Nemčiji bo izvoljen nov predsednik. Znamenit nemški parlamentarec bo padel kot žrtev atentata v parlamentu.

Film kot zdravilo

Brezdelje je škodljivo ne le za duševno zdrave, ampak zlasti za duševno bolne, ker lahko poslabša stanje bolni. Ako se duševni bolnik prepuščen sam sebi, v tem prisiljenem brezdelju naprej in naprej ukvarja s svojimi bolnimi mislimi, postane njegov miselni svet časoma enostranski in pust, odtujevanje svet napreduje in z njim nasprotstvo do

družbe. Na ta način pa se zavlačuje njegovo ozdravljenje in celo stavi na kocko. Zato poskušajo v novejšem času v zavodih za umobolne bolnike čim bolj zaposliti z delom in zabavo, da se raztresajo. Med tednom se jim daje primerno delo, ob nedeljah in praznikih pa se jim nudi zabava, vse pa iz vidika, da mora vse to služiti predvsem v svrhe ozdravljenja. V umobolnici v Pragi so upeljali že gledališke predstave in koncerte, zadnji čas celo kinopredstave, pri katerih svira godba, sestavljena iz bolnikov in strežajev. Kinopredstave so se jako dobro obnesle in so postale tako priljubljene, da jih nameravajo redno nadaljevati. Bolniki se vedno že vesele predstave in smatrajo za posebno odlikovanje, če smejo prisostvovati. Včasih se kateri brani in mu je treba prigovarjati. Med predstavo pa lahko opazuje, kako se marsikako mrko in brezizrazno lice razjasni in kaže vedno večji interes. Zdrav smeh med predstavo pa spominja na malo publiko pri otroških predstavah. V dvorani, kjer sede bolniki kot gledalci, pa ne vidiš ničesar, kar bi se protivilo predpisom o lepem vedenju v družbi. Po končani predstavi bolniki živahno razpravljajo o vsebini in igralcih, in naravnost presenetijo te mnogokrat opazke, ki dokazujejo, kako pozorno so sledili predstavi. Kinopredstave v umobolnicah so se izkazale kot novo, zelo dobrodošlo sredstvo za zdravo zabavo duševno bolnih in za boj proti brezdelju in dolgočasiu, ki pri marsikakem bolniku ozdravljenje zavlačuje, ali ga pa sploh onemogočita.

Spominjajte se CMD

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 29. decembra. Zaprt.

Torek, 30. decembra. Zaprt.

Sreda, 31. decembra. Zaprt.

Četrtek, 1. januarja ob 15. uri »Prodana nevesta«. Kuponi. — Ob 20. uri »Grof Luksenburški«. Kuponi.

Novo leto v marib. gledališču. Na novega leta dan bosta v mariborskem gledališču dve glasbeni predstavi: ob 15. uri se bo pela slavna Smetanova opera v treh dejanjih »Prodana nevesta«, ob 20. uri pa se bo vprizorila popularna in zabavna Leharjeva opereta »Grof Luksenburški«.

Nove knjige

Solnce se vrača.

Izdali »Bobri« dravske župe skavtov in planink v Ljubljani. Uredil Jaroslav Dolar-Žerjav. 40 strani. — Skavtska mladina hoče solnce, prirodnosti, romantike, veselja, skratka dobrin, ki jih stara generacija pa tudi mlada šola delita mladim dušam preskopo. Odtod ono navdušenje za skavtizem, ki ostane pravemu skavtu tudi potem, ko je iz volčiča postal izvidnik in iz njega po 17. letu rover. V Ljubljani je par roverov (so to večinoma mariborski fantje) ustanovilo klub Bobrov, ki razvijajo čilo delavnost in poklanjajo za božič svojo prvo knjigo. Dela jim vso čast po opremi in vsebini. Mnogo resne ideologije je v njej, še več pa solnčne toplote. Sivi Volk pripoveduje o početniku in bistvu skavtizma, Puma, Balo, Risje oko, Črni Bivol zajemajo iz skavtskega življenja, poetični del pa sta prispevala Maa in Žerjav. Želimo, da lepa knjiga ne gre neopažena mimo, saj je skavtski pokret mlademu človeku izredno prikladen, pri tem pa visoko etičen.

Loterija Jadranske straže

Izvršni odbor Jadranske straže v Splitu je razpisal efektno loterijo ter izdal lične srečke Jadranske straže po Din 10 komad. Čisti dohodek je namenjen za plačilo šolskega broda, ki se sedaj gradi v Hamburgu in bo leta 1931 slovesno izročen kraljevski mornarici. Žrebanje srečk bo dne 12. marca 1931 ter se bo izžrebalo 1115 dobitkov v skupni vrednosti Din 450.000. Priporočamo občinstvu, da pridno sega po srečkah, posebno sedaj ob novem letu, saj so srečke jako prikladne za novoletno darilo v vseh slojih. V Mariboru se dobijo srečke v vseh denarnih zavodih. Razen tega so prevzeli razprodajo naslednji trgovci: Franc Korman, trgovina z galanterijo v Gosposki ulici, Vilko Weixl, trgovina s papirjem v Jurčičevi ulici, Jakob Perhavec, trgovina z likerji v Gosposki ulici, Ivan Trpin, trgovina z manufakturo v Vetrinjski ulici, Josip Wipflinger, trgovina z radio-aparati v Jurčičevi ulici, L. Ornik, trgovina z manufakturo na Koroški cesti, Drago Roglič, trgovina s čevlji na Koroški cesti, Geč in Gnus, trafika na Glavnem trgu ter Nabavljalna zadržava državnih nameščenec v Mariboru. Če želi še kateri naših trgovcev prevzeti te srečke v razprodajo, naj se obrne na oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru, kateri ima srečke na zalogi za razpečevanje na področju mariborskega inšpektorata Dravske banovine.

Oblastni odbor razpošilja tudi te čni svoje lične žepne koledarčke, katere vsa kot ur najlepše priporočamo. Podpirajte Jadransko stražo kot čuvarico našega morja!

Kavarna, ki je stalno odprta

L. 1931 bo minilo 100 let od ustanovitve znamenite padovanske kavarne Pedrocchi. Kavarno Pedrocchi v Padovi je ustanovil l. 1831 bergamski meščan Checco Pedrocchi, ki se je proslavil s tem, da je znal skuhati najboljšo kavo. Kavarna zavzema celo poslopje, ki je zgrajeno v klasičnem stilu v bližini starodavne padovanske visoke šole. Kavarna se naziva »caffe senza porte« (Kavarna brez vrat), ker ima privilegij, da je lahko vedno odprta. Seveda je tudi ta kavarna zbirališče ljudi, ki so navajeni, da rešujejo politične in trgovske posle za kavarniško mizo.

Sport

Smuške tekme.

Na Kranjski gori je včeraj priredil SPD smuško tekmo na 15 km dolgi progi. Rezultati so bili naslednji: 1. Jakopič Albin 1:04:35; 2. Damjanovič Ivan 1:08:45; 3. Lakota Ciril 1:09:55 (vsi trije sm. klub Dovje); 4. Oitzl (SPD Kranjska gora); 5. Baebler (SK Bled).

V Zagrebu se je vršilo na Slemenu tekmovalje za smučarsko prvenstvo. Proga je bila dolga 13,5 km. Prvi je prišel na cilj Valentekovič (Hašk) v času 1:12:17; 2. Stiasni (Hašk) 1:19:16; 3. Popovič (Sljeme); 4. Tauber (Runolist); 5. Obadič (Concordia).

Nogometne tekme.

Zagreb: Concordia:Sokol 1:1 (1:0); Prvenstvena tekma.

Beograd: Jugoslavija:BSK 4:1 (3:0). Prvenstvena tekma.

Dunaj: BAC:Sportklub 3:2 (0:1); Ha-koh:Slovan 3:1 (1:1).

Torino: Slavija (Praga):FC Torino 3:0 (1:0).

Marseille: Sparta (Praga):FC Olim-pique 4:0.

Milan: Ambrosiana:Wacker (Dunaj) 2:1.

Genova: F. C. Genova:Ferencvároš (Budimpešta) 3:1.

Pariz: Ujpest (Budimpešta):C. A. Paris 7:6.

Melbourne: Meddržavna tekma Čehoslovaška:Avstralija 3:3.

Natal: Meddržavna tekma Čehoslovaška:Natal 4:2.

Glavna skupščina Saveza Motoklubov

se je včeraj vršila v Zagrebu. Pri volitvah se je izvolil naslednji novi upravni odbor: predsednik Edo Funk (Zagreb); I. podpredsednik dr. Teša Milosavljevič (Beograd); II. podpredsednik R. Rukavina (Zagreb); III. podpredsednik Anton Antončič (Maribor); tajniki Strzalkovsky, Gorjanc in Fröhe; blaginjak Cavour; arhivar Arlavi.

Ping-pong.

Treningi za zimsko klubovo prvenstvo, ki prične v soboto, dne 3. januarja, se vrše od danes naprej vsak dan od 19. do 21. ure zvečer v klubovih prostorih Gregorčičeva ulica 26. Ključ pri hišniku.

Sokolstvo

Sokol Maribor I.

priredi na starega leta dan ob 20. uri v teatralni kasarni kralja Petra I, družabni večer z obširnimi zabavnimi sporedom. Jókavo slovo izginjajočega starega leta bo zamenjal vesel pozdrav prihajajočemu novemu letu 1931. Gostje dobrodošli!

Staro leto, knjiga vèla
Vsem na svetu se zapira,
Novo leto, knjiga bela
svoje liste nam odpira!

Rodbinska tragedija pod božičnim drevesom

V Sarospataku na Madžarskem je v rodbini 29letnega posestnika Ladislava Kruja zadnje mesece radi materijalnih težav ponovno prišlo do hudih preprirov med možem in ženo in mož je bil stalno zelo razburljiv. Na sveti večer, ko sta oče in mati delila otrokom božična darila, je zopet prišlo med njima radi malenkostne zadeve do prepira, kar je Kruja tako razburilo, da je najprej ženo pretepel, nato pa potegnil revolver in ustrelil proti njej. Naravnost v srce zadeta se je žena zgrudila na mestu mrtva. Šele tedaj se je Kruj zavedel, kaj je storil, in joka je se je vrgel na ženino truplo, meneč, da še ni mrtva. Ko pa je videl, da ni več v njej življenja, si je ruval lase in trgal obleko s sebe. Potem pa je vzel oba otroka za roko, šel z njima k orožnikom in se dal zapreti.

Priprave za novi polet v stratosfero.

V Augsburg je prišel asistent prof. Piccarda, dr. Kitzer, da pripravi vse potrebno za nameravani polet v stratosfero, ker so sedaj atmosferske prilike najbolj povoljne. Ako bi se vreme slučajno poslabšalo, se je prof. Piccard odločil za polet z letalom.

M. Zevacco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

30

Lantné ga je poslušal z globoko pozornostjo.

»No,« je zaključil Manfred. »Ali me spremljaš? Zapomni si pa, da sem danes prvič v svojem življenju primoran, ponoviti takšno vprašanje.«

»Manfred,« je rekel Lantné, »najprej te prosim za dokaz zaupanja, ki ga lahko imaš v mojo vdanost.«

»Ali je treba dokazov? Zaupam ti bolj kakor samemu sebi. Toda govori!«

»Torej: prosim te, da ne greš v Luvr prej kakor čez nekaj dni... kadar ti porečem.«

»Česar me prosiš, je važnejše, nego si misliš... Toda, ker si me ujel s sklicevanjem na moje zaupanje, naj velja: počakam.«

»Hvala, ti brat!« je vzkliknil Lantné v resničnem genotju. »Obljubljam ti, da te ne bom pustil čakati predolgo... Toda to še ni vse: prisezi mi, da se ne ganeš odtod do dne...«

»To ti rad obljubim. Dolčas mi je tako, da ne vem česa početi... Prespal bom ta čas, da, da, to je najbolje opravilo, kadar...«

Prekinil ga je.

Toda Lantné je dovršil mesto njega:

»Kadar je človek nesrečno zaljubljen!«

»Kdo to pravi?« je vzkliknil Manfred.

Lantné ga je prijel za roko:

»To je slabo, Manfred... Skrivaš mi svoje bolečine... meni!«

»Kdo ti pravi, da imam take bolečine? Ali mar nisem več kavalir, ki se potika po Parizu tja do njegovih najzloglasnejših kotičkov? Ali sem prenehal biti marljivi gost madame Gregoar in neustrašeni ljubitelj njene surenčana, ki ga toči s svojimi belimi, mehki rokami? Živela madam Gregoar, smrt božja! In če je treba, dodam rogovilam, ki sem jih nasadil njenemu dičnemu soprogu Gregoarju, še par svežih brstik!«

»Nesrečno zaljubljen! Ah, ah! Poglej me vendar prijatelj, in povej mi, ali nisem več prejšnji srditi poličnjak, strah mestne straže, najhujša skrb velikega profosa, moreči sen pariških purgariev — ali nisem več tisti, ki ga preklinjajo menihi, opravljajo farji, ženske ljubijo, moške pa se ga boje — Manfred, ki ga vse pozna po rožljanju njegovega rapirja in po njegovem vselem smehu!«

»Kar čudim se ti, Manfred, ko te gledam!«

»Tudi jaz se čudim tebi!«

»Da, občudujem tvoje plemenito srce! Ti ohranjaš svojo žalost zase, ker hočeš deliti z mano samo veselje...«

»Bogme, preveč me povelčuješ... Bodi brez skrbi: kakor hitro bom imel kako resno žalost, je boš deležen!«

»Ali ni mar resna žalost, če je človek nesrečno zaljubljen?«

Manfred je prebledel.

Oči so se mu skalile. Pokril si jih je s stisnjenimi pestmi.

In je zamrmral:

»Ljubiti! Nesrečno ljubiti... brez nade!«

»Odpusti mi brat,« je vzkliknil Lantné. »Srčne rane potrebujejo vročega železa. Ali so te zbolele moje besede, kaj? Daj, ne zadržuj solza; solze, dragi moj, nam je dala materinska narava kot prerodilne studence, da odplavljajo s svojim čistim kristalom vso navla-

ko, ki skrni dušo. Ti ljubiš, ubogi prijatelj. Ljubiš brez nade... Ne veš, kako me boli srce, da ne morem vzeti nase polovico tvojega gorja. Toda ne obupaj! V tvoji starosti ni tako težko, pozabiti nesrečno ljubezen. Saj si mlad, pogumen, ponosen in lep in lahko izbiraš med najlepšimi dami. Čas bo zacelil tudi tvojo rano!«

Manfred je zdaj sanjal glavo na prijateljevo rano in plakal rahlo, s tihim, neslišnim glasom.

»Kako nesrečen sem!« je dejal z zamolklim glasom.

»Torej jo zelo ljubiš?«

Manfred je pokimal z glavo.

»Eh, vidiš, že zdavnaj sem vedei to! Opazoval sem ljubezen, kako je pognala in vzrastla v tvojem srcu, že takrat, ko se je sam morebiti še nisi zavedal! Kadar sem te videl oblačiti tvoj lep iopič iz črnega baržuna in nadevati baret z velikim črnim peresom, ki si ga poskušal pred ogledalom na tisoč načinov, kadar sem te gledal, kako likaš jekleni ročnik svojega rapirja, in sem zrl za tabo, ko si odhajal nazadnje z zavihanimi brki, sem dejal sam pri sebi: »Manfred pojde mimo trahoarskega zidu!« In nasmehnil sem se, norec, ki sem bil! Toda, kako naj sem slutil nesrečo! Saj sem bil ves blažen vedeti, da ljubiš čisto in plemenito dete, ki se mi je zdel že sam njen pogled cela pesem, naivna in ponižna kakor Vesna sama... Sanjaril sem... Gledal sem jo ob strani svoje Avete...«

»Končano je vse to!« ga je prekinil Manfred osorno. »Tisto čisto in nežno dete je vlačuga!«

»Lahkomiselno jo obtožuješ, Manfred.«

»Ah, kai! Ako ni bila v resnici, je imela vsaj dušo takšno! Sicer pa ne zasluži prizanašanja,« je dodal s trpkim glasom. »Le premisli: ljubljena kraljeva! Izračunaj tisto nemogočo in nadnaravno pamet, ki bi jo morala ženska imeti, da bi se ubranila takšne izkušnje! Ne govori več o tem! Saj si sam dejal: čas bo zacelil mojo rano! Hudiča, zdi se mi, da sem plakal! To je presmešno!«

Pozorno je pogledal Lantné svojega tovariša.

»Ubogi prijatelj!« je mislil sam pri sebi. »Zadelo ga je huje, nego sem si mislil!«

Na glas pa je dejal:

»Pustim te samega... In če si daš svetovati... ne misli na to... saj ti ne bo pomagalo...«

»Saj ne mislim več!... Le pojdi, prijatelj, in izkušaj pospešiti uro, ko pojdeva v Luvr, ker je tvoja želja, da počakam... Upam, da imaš tehtne razloge...«

»Sam jih presodiš, kadar pride pravi trenutek, Manfred...«

Ko je Lantné odšel, se je vrgel Manfred oblečen na posteljo.

Čutil se je strašno trudnega; skoraj tisti hip se je pogreznil v spanje, polno morečih sanj.

So v človeškem življenju vročični sni, utrudljivejši od dolgega bedenja, sni, ko ostane duševno trpljenje neuspavano v spečem telesu.

Minilo je nekaj dni...

Med Manfredom in Lantnéjem ni bilo več pogovora o deklici...

Ti dnevi so bili Manfredu polni mrklega dolgočasja. Prisiljeni pokoj se ni prilegal njegovi prekinjevali naravi. Nazadnje je izgubil potrpežljivost. Ravno se je pripravljaval nekega večera, da bi odšel z doma, ko mu reče Lantné:

»Nocoi bi lahko šla...«

»Vendar že enkrat!... Dovolj sem si nabrusil rapir!... Kar peče me še v roki!«

»Nocoi je v Luvru velika veselica,« je povzel Lantné. »Vse mesto govori o tem. Pravijo, da hoče kralj predstaviti dvoru novodošlo damo... imenujejo jo vojvodinjo Fontenbloško...«

To govoreč je opazoval Manfredove poteze.

»Dragi moj,« je odgovoril tovariš hladno, »dozdeva se mi, da se imenuje ta vojvodinja s pravim imenom Zileta Šantlis... Hvala ti torej, prijatelj! Izbral si mi ravno pravi dan. Bogme, ne sme me manjkati na tej veselici! Brez mene bi ne bila popolna...«

»Ni ga še minila ljubezen!« je mislil Lantné sam pri sebi.

»Ali me spremljaš?« je povzel Manfred.

»Ne... Imam ravno neki sestanek nocoj, ki ga ne morem preložiti...«

»Ah, ah, sestanek imaš?... Ta izgovor je v resnici tehten! Le pojdi, prijatelj, le pojdi na svoj sestanek... nocoj, ko odhaja tvoj pobratim v gotovo smrt!«

Lantné ni pobral teh obupanih besed.

»Manfred,« je dejal, »v imenu najinega prijateljstva te prosim, bodi previden!... Pojdi v Luvr, če imaš res namen, storiti to slavno neumnost... toda...«

»Bodi brez skrbi,« ga je prekinil mladi mož srdito, »previden bom... in še tako, da se boš čudil!...«

»Manfred,« je dejal Lantné s tresočim glasom, »nekaj resnega se godi med nama ta trenutek... Zdi se, da hočeš zdvomiti nad mamol!...«

»Nikakor ne, dragi moj. Ti imaš sestanek... in jaz ga imam tudi... stvar je jako enostavna: vsak ima svoj posel...«

»Manfred!...«

»Lantné!...«

»Ali nisem več tvoj brat?«

»Ne!« je odgovoril Manfred kratko in razločno.

»Manfred!« je vzkliknil Lantné in razprostrl roke.

Manfred pa je stopil dva koraka proti Lantnéju, zacepil svoje oči v njegove in rekel počasi in s preudarkom:

»Strahopetec!...«

Lantné se ni ganil.

Prebledel je kakor zid: roke so mu omahnile ob životu, in prešinil ga je krčevit drhtljaj, kakor da se je premagal z nečloveškim naporom in požrl odgovor na to krvavo žalitev...

Sklonil je glavo.

Ko jo je dvignil, je videl, da Manfred je odhaja s turobnimi, počasnimi koraki...

XVI.

Dvor čudežev.

Bilo je okrog štirih popoldne.

Ulica Froamantel je bila nedaleč od Luvra.

Manfred se je napotil naravnost tja. Celo uro je stal za nekimi vrati, ki so ležala nasproti glavnih vrat Luvra, in ni premaknil oči od širne skupine posloplj in vrtov, ki je tvorila v tistih časih to kraljevsko bivall-šče. Franc I. je bil pravkar dal podreti del starega Luvra, in Manfred je razložil v senci, ki je padala na Pariz, velike odre ob novih stavbah. Njegov pogled je blodil vneto po oknih glavnega krila; srce mu je utripalo gnevno, in besen srd je kipel v njegovi glavi.

Nazadnje pa je odšel...

Hodil je tjavendan, prekoračil mostove in se znašel okrog devetih zvečer v vseučiliškem oddelku, v krčmi, polni študentov, pred polno steklenico in praznim kozarcem. Stopil je bil v beznico, ker ga je pri morala nepremagljiva žela. Toda pozabil je bil piti. Slonel je z glavo v dlaneh in premišljal. In njegove misli niso bile žalostne, marveč polne nepremagljive jeze.

Ne moremo si kaj, da ne bi posneli njih glavne vsebine:

(Nadaljevanje prih.)

Prodaj

tričetrtinske gosli. Naslov v upravi lista. 3853

Sobo,

opremljeno s posebnim vhodom oddam s 1. januarjem. Magdalenska ul. 77. 3850

Ple'enine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa popravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik. Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Najboljša

in najcenejša dalmatinska vina, bela in črna. Dobite le v prvi dalmatinski kleti v Mesarski ulici 5. (Pod Glavnim trgov.) 38

Elektroinstalacije.

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopi vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga. motorjev po konkurenčni cen. XII

Kuhinjo

in sobo oddam. Stritarjeva ulica 35. 3856

Premog Peklenica

brez smrada in kamenja, malo pepela. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499.

Ogije,

Mejovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Din 6000

se išče na 6 mesecev, da se mesečno Din 200 in 10% od dobička za trgovsko delo proti takojšnjemu plačilu pod »mesečni obrat« na upravo lista. 3849

V mojem oddelku ostan-
kov prodajam

snežne čevlje
za dame znamke
»Wimpassing« par **72 Din**
Franc Kormann, Maribor
Gospodska ul. 3

Inserirajte
v
»Večerniku«

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti naše nepozabne hčerke in sestre, gospodične

Olge Rupnik

se tem potom vsem najsrčneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so našo drago pokojnico v tako častnem številu spremlili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Maribor, dne 29. decembra 1930.

3851

Žalujoči ostali.